

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Ärendet

En före detta deltagare på Västerbergs folkhögskola anmälde den 1 september 2022 till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) att hen blivit avskild från sin utbildning utan saklig grund och i strid med folkhögskolans rutiner och regelverk. Hen anmäler också skolans hantering i samband med beslutet.

Anmälarens redogörelse

Anmälaren studerade första året på en tvåårig utbildning under läsåret 2021/2022. Under vårterminen genomfördes en period av arbetsplatsförlagd undervisning. Anmälaren anger att hen i samband med praktiken fick förslag från sin lärare att byta till en annan folkhögskola vilket hen valde att inte göra. Anmälaren beskriver att hen har upplevt att hen har utsatts för trakasserier av läraren och rektor på skolan. Anmälaren framför i sin anmälan till FSR att hen uppfattar att folkhögskolans sätt att behandla hen var avsett att få hen att sluta på skolan. En vecka innan sommarlovet fick anmälaren besked att hen hade blivit underkänd på utbildningens praktik. Anmälaren kände sig också otrygg i samtalen med rektor, där hens uppfattning är att hen nekades att ta med en stödperson till dessa samtal. Den 9 juni får anmälaren ett förslag till handlingsplan för att ta igen det kursmoment hen hade blivit underkänd på. Handlingsplanen innebar att anmälarens studier skulle försenas så att utbildningen kunde slutföras som tidigast ett och ett halvt år senare än planerat. Anmälaren meddelar att hen inte tycker att detta är ett bra alternativ, men får uppmaningen av skolan att tänka igenom förslaget och ge svar inom några dagar.

Den 8 augusti hör rektor av sig till anmälaren per SMS för att fråga hur hen ställer sig till skolans erbjudna handlingsplan. Anmälaren ville inte ta ställning till rektors förslag innan hen fått garantier att hen inte skulle utsättas för trakasserier eller att hens studier skulle komma att bli ytterligare försenade. Anmälaren efterfrågade dessa garantier i ett sms den 12 augusti 2022 och inväntade svar vilket uteblev. Västerbergs folkhögskola meddelade den 19 augusti 2022 att anmälaren blivit

utskrivna från utbildningen. Anmälaren uppfattar detta besked som ett beslut om avskiljande.

Den före detta deltagaren anmälde sitt ärende till styrelsen för Västerbergs folkhögskola. Folkhögskolans styrelse beslutade den 3 oktober 2022 att ställa sig bakom rektors hantering av ärendet. Anmälaren beskriver i sin anmälan till FSR, utöver klagomålet på avskiljandet, att personal på Västerbergs folkhögskola har agerat oprofessionellt i hanteringen av hans situation, och anger exempel på detta. Han anser att hans ärende inte har fått en oberoende prövning av skolans styrelse eftersom han menar att styrelsen endast har utgått från rektorns utredning av ärendet. Han framför att styrelsen på grund av sitt ansvar som arbetsgivare till rektor är jävig. Anmälaren hänvisar i sin anmälan till att FSR i tidigare ärenden (se ärende 2021:1 och 2021:3) har kritiserat Västerbergs folkhögskolas styrelse, som också är styrelse för Forsa folkhögskola, för att inte "säkerställa deltagares möjlighet att överklaga rektors beslut hos styrelsen och få en oberoende prövning av sin sak".

Västerbergs folkhögskolas redogörelse

Av folkhögskolans redogörelse framgår att rektor har fört en dialog med anmälaren om varför hans praktik under vårterminen 2022 inte blivit godkänd. Rektor och lärare gav anmälaren information om skolans bedömning och beslut under samtal, möten och via mejl. För att göra det möjligt för anmälaren att slutföra utbildningen erbjöd rektor anmälaren att genomföra en kompletterande kurs under höstterminen för att därefter kunna fortsätta utbildningen i mån av plats. Rektor beskriver hur folkhögskolan vid flera tillfällen påminde anmälaren om att de behöver en bekräftelse från honom på om att han ville tacka ja till den erbjudna lösningen. Efter att anmälaren inte hade gett den efterfrågade bekräftelsen efter upprepade påminnelser skrevs anmälaren ut från utbildningen. Västerbergs folkhögskola betonar att inget beslut om avskiljande har fattats. Skolan menar att anmälaren har skrivits ut från utbildningen eftersom han inte blivit godkänd i obligatoriskt kursmoment, och därefter inte har bekräftat att han tackar ja till erbjudandet om möjlighet att ta igen momentet. Rektorn anser att skolan i huvudsak har hanterat ärendet i enlighet med rektorns uppdrag och mandat.

Västerbergs folkhögskolas styrelse behandlade ärendet den 3 oktober 2022. Styrelsen har tagit del av anmälan samt underlag från rektor.

Styrelsen anser att folkhögskolan i stort har följt den studeranderättsliga standarden och att rektor har hanterat ärendet i enlighet med rektors uppdrag och mandat. Styrelsen ser inget behov av att ytterligare åtgärder ska vidtas i ärendet.

Anmälarens synpunkter på skolans redogörelse

Anmälaren har getts möjlighet att ge synpunkter på folkhögskolans redogörelse av ärendet. Anmälaren står fast vid sin uppfattning att folkhögskolan har fattat beslut om att avskilja hen och att beslutet inte har fattats i enlighet med skolans studeranderättsliga standard. Hen betonar att hens ärende inte fått en oberoende prövning av folkhögskolans styrelse. Anmälaren understryker också att hen under tiden på folkhögskolan upplevt sig utsatt för trakasserier och negativ särbehandling.

Anmälaren framför att hen givit egna förslag till rektor på upplägg för att komplettera sin underkända praktik, men att dessa förslag inte godtogs. Anmälaren uppfattade att rektor i praktiken avskilde hen från studierna, genom att ge ett förslag som inte var "godtagbart".

Anmälaren nämner också att det är viktigt att deltagare på folkhögskolor har en möjlighet att ta med en stödperson till samtal och möten med skolans ledning, utan att bli ifrågasatt, och att det borde vara en del av folkhögskolornas studeranderätt.

Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk

FSR utreder om hantering och aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk. Detta rör disciplinära åtgärder och avskiljning.

Det framgår av skolans studeranderätt att deltagare ska följa skolans regler och om regler inte efterföljs kan skolan stänga av eller avskilja deltagare. Det framgår att första steget vid disciplinära åtgärder är ett dokumenterat samtal mellan rektor, annan skolpersonal och deltagaren där åtgärder tas fram vilka skrivs under. Rektor kan utfärda en varning. Detta följs av ett uppföljningssamtal och eventuellt tidsbegränsad avstängning eller ytterligare åtgärder. Vid uppföljande samtal nummer två kan rektor fatta ett tillfälligt beslut om fortsatt avstängning från skolan i avvaktan på att ärendet prövats av skolans styrelse som kan besluta om avskiljande. Om rektor finner att förseelsen är allvarlig kan

rektor med omedelbar verkan stänga av deltagaren under pågående utredning.

Bedömning

FSR konstaterar att styrelsen har beslutat att inte ta upp ärendet då det inte handlar om avskiljande. FSR noterar att styrelsens ordförande har samtalat med anmälaren före styrelsens beslut. FSR delar styrelsens uppfattning om att ärendet inte handlar om avskiljning. Eftersom detta inte är ett ärende om avskiljande ligger mandatet för beslut hos folkhögskolan.

FSR menar att Västerbergs folkhögskola har visat vissa brister i hanteringen av ärendet. Anmälaren blev under våren 2022 underkänd på ett kursmoment i form av praktik. Detta innebär att hen inte kunde fortsätta sina studier på aktuell utbildning. FSR bedömer att Västerbergs folkhögskola har gett tydliga besked till anmälaren om att och varför hen inte kan fortsätta sitt deltagande på utbildningen. FSR anser dock att den typen av besked som regel ska ges skriftligt och att de bör undertecknas av rektor.

Utifrån beskrivningen av kommunikation från den 9 juni respektive 8 augusti kan FSR förstå att folkhögskolan tolkar anmälares uteblivna svar som ett nej. En rad samtal har genomförts under våren och anmälaren har getts flera tillfällen att svara. FSR anser trots detta att det hade varit lämpligt att från folkhögskolans sida lämna ett skriftligt besked om att anmälaren skrevs ut från folkhögskolan när svar uteblev. Detta besked lämnades per mejl från rektor den 18 augusti först efter en uttrycklig fråga från anmälaren. FSR anser att Västerbergs folkhögskola har brustit i tydlighet och kommunikation gentemot anmälaren.

FSR har inte tagit del av dokumentation från skolan om hur den före detta deltagarens upplevelser av trakasserier och mobbning har hanterats. FSR vill i sammanhanget betona vikten av att folkhögskolor bedriver ett aktivt arbete mot alla former av diskriminering.

I anmälan framförs klagomål på folkhögskolans bedömning av anmälares studieresultat. FSR tar inte ställning till denna bedömning i sak, utan yttrar sig enbart om skolans hantering av ärendet.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Västerbergs folkhögskola att:

- Förtydliga rutiner för kommunikation och dokumentation gentemot deltagare gällande avskrivning från skolans utbildning.
- Överväga införandet av en skriftlig rutin för besked om deltagares ej uppfyllda studieresultat, när detta kan leda till att deltagaren inte kan fortsätta sina studier.

Detta yttrande har beslutats av Christian Edling (vice ordförande), Gunnar Danielsson (RIO), Robert Uitto (SKR), samt Lars-Håkan Bild och Erik Isaksson (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Alma Norström Wiklund (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Christian Edling

Alma Norström Wiklund